

Nr 6.

Ankom till riksdagens kansli den 25 maj 1932 kl. 4 e. m.

Andra kammarens första tillfälliga utskotts utlåtande, nr 6, i anledning av väckt motion om beredande av möjlighet för församlingarnas prästerskap att ett begränsat antal söndagar årligen förrätta högmässan efter fritt ritual.

I en inom riksdagens första kammare väckt motion, nr 19, har herr Sandegård m. fl. hemställt, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om åtgärder i syfte, att, till dess en allmän revision av kyrkohandboken kan komma till stånd, möjlighet beredes varje församlings prästerskap att ett begränsat antal söndagar under året, exempelvis 12, förrätta högmässan efter fritt, av vederbörande domkapitel godkänt ritual.

Motion i första kammaren.

Motionen hänvisades av första kammaren till dess första tillfälliga utskott, som, efter att hava berett allmänna svenska prästföreningens centralstyrelse och styrelsen för Sveriges religiösa reformförbund tillfälle att yttra sig i anledning av motionen, däröver avgivit utlåtande, nr 13. Utskottet hemställde i berörda utlåtande, att första kammaren måtte i anledning av förevarande motion för sin del besluta, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om åtgärder i syfte att, till dess en allmän revision av kyrkohandboken kan komma till stånd, möjlighet beredes varje församlings kyrkoråd på ett begränsat antal av domkapitlet årligen bestämda sön- och helgdagar förrätta högmässa efter fritt, av Kungl. Maj:t godkänt ritual. Till utlåtandet var fogad reservation med yrkande om avslag å motionen. Utskottets hemställan blev av första kammaren bifallen, varefter beslutet delgavs andra kammaren, vilken i sin tur remitterat motionen till sitt första tillfälliga utskott.

Ärendets behandling i första kammaren.

I fråga om vad motionärerna och utskottet anfört om stöd för sin respektive hemställan får utskottet hänvisa till motion I: 19 och ovannämnda utlåtande nr 13.

Utskottet underskattar ingalunda betydelsen av ett fortgående revisionsarbete av kyrkohandboken, varigenom en rikare omväxling kan givas åt högmässogudstjänsten, exempelvis genom fastställande av bestämda alternativ för kyrkoårets olika tider, utöver de möjligheter i dylikt avseende, vilka redan nu äro för handen. Men utskottet hyser den bestämda uppfattningen att, med hänsyn till den svenska kyrkans ålder samt ställning såväl gentemot samhället som de enskilda, en fast tradition i fråga om högmässogudstjänsten är en till-

Utskottet:

gång av synnerligen stor betydelse. Såsom styrelsen för allmänna svenska prästföreningen anført i yttrande hörer till gudstjänstens andakt en viss förtrogenhet med gudstjänstordningen. Även om högmässans helgd och skönhet genom olika föreskrifter kunde garanteras, ifall den av motionärerna begärda friheten medgäves, komme tvivelsutan en känsla av osäkerhet och hemlöshet hos mången kyrkobesökare att inställa sig. Utskottet kan så mycket starkare understryka betydelsen av denna synpunkt, som de berättigade krav på möjlighet att vid olika tillfällen och för skilda ändamål anordna gudstjänster i friare former redan är tillgodosett. Barngudstjänster, särskilda vespergudstjänster m. fl. erbjuda härpå exempel. I likhet med vad reservanterna i första kammarens första tillfälliga utskott anført, har utskottet sig ej bekant, att någon allmännares önskan försports från församlingarnas sida om förändringar i högmässans ritual.

Frågan om revision av kyrkohandboken med dess gudstjänstordning har redan upptagits av kyrkomötet. Med stöd av framställning från kyrkomötet år 1925 framlades av Kungl. Maj:t följande år ett av sakkunniga utarbetat förslag till i vissa delar reviderad handbok. Detta förslag antogs emellertid icke av kyrkomötet, som i stället hemställde, att beträffande de delar, varöver kyrkomötets yttrande begärts, desamma måtte utgöra underlag för fortsatt revision med ledning av vad inom kyrkomötet uttalats och med nödig hänsyn tagen till vad eljest vid ärendets behandling kunde förekomma under iakttagande jämväl av kyrkomusikaliska synpunkter. Kyrkomötet anhöll, att förslag därefter måtte för kyrkomötet framläggas. Att föregripa det sålunda redan pågående utredningsarbetet inom förevarande område synes icke utskottet motiverat eller lämpligt.

Med stöd av vad utskottet härovan anført får utskottet hemställa,

att andra kammaren för sin del icke måtte biträda första kammarens i ärendet fattade beslut.

Stockholm den 20 maj 1932.

På utskottets vägnar:

GUST. MOESSON.

Närvarande: herrar *Mosesson, Lundström, Mogård, Persson* i Grytterud, *Mårtensson, Persson* i Tidaholm*, *Wittberg, Hammarlund, Björling* och *Eriksson* i Toftered.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herr *Mårtensson*, som ansett, att utskottet bort biträda första kammarens i ärendet fattade beslut.